

NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC MÔN MỸ THUẬT Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ HƯƠNG TRÀ, TỈNH THỪA THIÊN HUẾ

*Trần Xuân Bách, Phan Thanh Tuấn**

TÓM TẮT

Giáo dục mỹ thuật trong trường tiểu học góp phần giáo dục toàn diện cho học sinh. Quản lý hoạt động học (QLHĐH) môn mỹ thuật ở bậc tiểu học có vai trò rất quan trọng không chỉ có tính quyết định trực tiếp nâng cao chất lượng học môn mỹ thuật của học sinh (HS) mà còn tác động tích cực đến nhận thức của cha mẹ HS về sự cần thiết của môn học này. Vì vậy, đòi hỏi người Hiệu trưởng cần phải suy nghĩ, tìm tòi, nghiên cứu và thực hiện các biện pháp QLHĐH môn mỹ thuật thật sự có hiệu quả. Thông qua việc khảo sát trên địa bàn thị xã Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên Huế để phân tích, đánh giá thực trạng và đề xuất các biện pháp chủ yếu nhằm giải quyết những hạn chế và nâng cao hiệu quả QLHĐH môn mỹ thuật ở các trường này.

Từ khóa: mỹ thuật, dạy học, tiểu học, quản lý

1. Đặt vấn đề

Ở trường tiểu học, kết quả học tập môn mỹ thuật của HS phụ thuộc nhiều yếu tố, nhưng trong đó yếu tố quan trọng nhất là công tác QLHĐH môn mỹ thuật của Hiệu trưởng. Quản lý hoạt động học môn mỹ thuật của Hiệu trưởng là quản lý: việc chỉ đạo xây dựng kỷ cương, nề nếp, động cơ và thái độ học tập môn mỹ thuật; theo dõi, giám sát tình hình học tập trên lớp; tổ chức các hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật; phát hiện bồi dưỡng kịp thời HS năng khiếu và phụ đạo HS yếu kém về môn học mỹ thuật...

Trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng dạy học môn mỹ thuật của Hiệu trưởng ở các trường tiểu học thị xã Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên Huế, chúng tôi đề xuất các biện pháp QLHĐH môn mỹ thuật. Các biện pháp đề ra sẽ góp phần tích cực không chỉ nâng cao chất lượng học tập môn mỹ thuật của HS ở các trường tiểu học trên địa bàn thị xã Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên Huế mà còn có thể vận dụng cho các trường tiểu học khác có điều kiện tương tự.

2. Nội dung

2.1. Công tác quản lý hoạt động học môn mỹ thuật ở bậc tiểu học

Quản lý hoạt động học môn mỹ thuật bao gồm nhiều nội dung. Các nội dung xây dựng động cơ, thái độ học tập; tổ chức các hoạt động học tập ngoại khoá; bồi dưỡng những HS có năng khiếu và phụ đạo những HS yếu kém là đóng vai trò quan trọng nhất trong việc nâng cao hiệu quả QLHĐH môn mỹ thuật.

Trước hết, việc xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS là vấn đề hết sức quan trọng, nhằm hình thành tinh thần tự giác, đam mê và hứng thú học tập môn mỹ thuật của HS; thúc đẩy, nâng cao chất lượng dạy học môn mỹ thuật

trong nhà trường.

Tiếp theo là công tác tổ chức các hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật. Nếu như trong học tập môn mỹ thuật, HS thiếu đi các hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật thì không thể nói rằng việc học tập môn mỹ thuật của HS sẽ đạt kết quả cao nhất. Bởi vì, hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật là giúp HS mở rộng và nâng cao khả năng vận dụng vốn hiểu biết, rèn luyện kỹ năng thực hành trong học tập môn mỹ thuật.

Cuối cùng là công tác bồi dưỡng những HS có năng khiếu và phụ đạo những HS yếu kém về môn học mỹ thuật. Trong dạy học môn mỹ thuật, mỗi HS có năng lực học tập và sự sáng tạo khác nhau. Việc phát hiện, bồi dưỡng kịp thời HS năng khiếu và phụ đạo HS yếu kém là điều rất cần thiết nhằm giúp HS có năng khiếu phát triển khả năng sáng tạo và HS yếu kém có thêm niềm tin để học môn mỹ thuật được tốt hơn.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động học tập môn mỹ thuật

Để có cơ sở đánh giá thực trạng và đề xuất các biện pháp QLHĐH môn mỹ thuật của Hiệu trưởng ở các trường tiểu học, chúng tôi đã tiến hành khảo sát các đối tượng là cán bộ quản lý, tổ trưởng chuyên môn và giáo viên (GV) mỹ thuật của 28 trường tiểu học trên địa bàn thị xã Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên Huế, với số lượng 53 cán bộ quản lý, 65 tổ trưởng chuyên môn và 23 GV mỹ thuật. Kết quả điều tra, nghiên cứu cho thấy thực trạng QLHĐH môn mỹ thuật của Hiệu trưởng ở các trường tiểu học thị xã Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên Huế có những đặc điểm như sau:

2.2.1. Xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS

Kết quả khảo sát cho thấy việc xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS của Hiệu trưởng, có 46,1% người đánh giá khá tốt, tỉ lệ thấp và có đến 53,9% người đánh giá trung bình, yếu, tỉ lệ cao. Điều đó thấy được, chỉ ít Hiệu trưởng thực hiện xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS có hiệu quả, còn lại đa số Hiệu trưởng xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS chưa rõ ràng, cụ thể, chưa làm sáng tỏ để HS hiểu được sâu sắc về mục đích, vai trò và ý nghĩa của việc học tập môn mỹ thuật, do đó thiếu sự lôi cuốn, thu hút HS học tập.

2.2.2. Tổ chức các hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật

Việc chỉ đạo, tổ chức các hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật của Hiệu trưởng, theo các ý kiến đánh giá cho thấy mức độ khá tốt chỉ đạt 29,1%, mức độ trung bình, yếu lên tới 70,9%. Điều này chứng tỏ, hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật ở nhiều trường tiểu học hiện nay Hiệu trưởng chưa thật sự xác định là cần thiết. Quá trình dạy học môn mỹ thuật chỉ dừng lại trong phạm vi nhà trường, ít khi Hiệu trưởng tổ chức các hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật cho HS như: xem triển lãm tranh; tham quan các lễ hội, các làng nghề, phong cảnh thiên nhiên, di tích lịch sử, lăng tẩm, chùa chiền,...do vậy, hiệu quả giáo dục cũng như sự kích thích hứng thú, đam mê sáng tạo nghệ thuật cho HS hạn chế.

2.2.3. Phát hiện bồi dưỡng kịp thời HS năng khiếu và phụ đạo HS yếu kém về môn học mỹ thuật

Thực tế Hiệu trưởng quản lý việc phát hiện, bồi dưỡng kịp thời HS năng khiếu và phụ đạo HS yếu kém về môn học mỹ thuật trong những năm gần đây không ngừng được chú trọng và đạt kết quả đáng kể. Điều đó, thể hiện bằng sự chỉ đạo, phân công nhiệm vụ rõ ràng, cụ thể và tương đối đồng bộ, hợp lý giữa GV mỹ thuật với tổ trưởng chuyên môn và Phó Hiệu trưởng trong việc lập kế hoạch theo dõi, phát hiện và triển khai. Vì vậy qua điều tra có 59,6% ý kiến đánh giá mặt này khá tốt, 40,4% ý kiến đánh giá trung bình, yếu. Qua đây cho thấy Hiệu trưởng còn thiếu thường xuyên theo dõi, kiểm tra, đánh giá các thành viên được phân công thực hiện nhiệm vụ này, ít trực tiếp nắm bắt tình hình học tập của HS năng khiếu và HS yếu kém môn mỹ thuật. Do đó, hạn chế sự động viên, khuyến khích các em học tập và chưa kịp thời điều chỉnh những khó khăn, vướng mắc, bất cập xảy ra trong quá trình quản lý.

2.3. Nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động học môn mỹ thuật

2.3.1. Xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS

Để xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS, Hiệu trưởng phải chỉ đạo GV mỹ thuật nắm bắt, tìm hiểu cặn kẽ những suy nghĩ, tâm tư và những cử chỉ hành động bộc lộ hàng ngày trong học tập môn mỹ thuật của HS. Bên cạnh đó, Hiệu trưởng trực tiếp theo dõi, tiếp xúc với HS, gặp gỡ trò chuyện với cha mẹ HS và lắng nghe ý kiến phản ánh của GV mỹ thuật. Trên cơ sở đó, Hiệu trưởng tổ chức gặp mặt HS toàn trường để phân tích, giải thích chu đáo đồng thời nêu gương những HS đạt thành tích xuất sắc trong học tập môn học mỹ thuật và trong các hội thi liên quan đến môn học mỹ thuật nhằm làm cho HS giải tỏa những băn khoăn, khó khăn, e ngại học tập môn mỹ thuật.

Ngoài ra, Hiệu trưởng yêu cầu GV mỹ thuật trong giảng dạy phải tạo không khí vui vẻ, thân thiện và sử dụng, chọn lựa những sự vật, hiện tượng rất gần gũi, thân quen đối với HS để giảng dạy, phải kích thích, khơi gợi, tạo cho các em thích thú được nói những điều các em muốn nói, được làm những điều các em muốn làm trong khuôn khổ của bài học.

2.3.2. Tổ chức các hoạt động học tập ngoại khóa gắn liền môn học mỹ thuật

Hiệu trưởng chỉ đạo tổ chuyên môn và tổ hoạt động ngoài giờ cùng phối hợp tổ chức cho HS thi vẽ tranh, triển lãm tranh giao lưu tại trường, tổ chức vẽ tranh ngoài trời ở những nơi có cảnh quan đẹp tại địa phương của các em. Không những vậy, hàng năm Hiệu trưởng mời các nghệ nhân vẽ tranh dân gian của địa phương, các họa sĩ, các anh chị học chuyên ngành hội họa của trường Đại học nghệ thuật Huế, trường Cao đẳng văn hóa nghệ thuật Huế về trường cùng tham gia vẽ tranh giao lưu, triển lãm tranh với HS và tổ chức các hoạt động mỹ thuật khác nhằm giúp các em được gần gũi, làm quen, hiểu biết nhiều và sâu sắc hơn về mỹ thuật. Ngoài ra, Hiệu trưởng cần phối hợp với Ban đại

diện cha mẹ HS vận động các nhà hảo tâm, các tổ chức, cơ quan, đoàn thể trong và ngoài nhà trường hỗ trợ kinh phí tổ chức cho HS đi xem triển lãm tranh, ảnh; tham quan các lễ hội truyền thống, các làng nghề, phong cảnh thiên nhiên, di tích lịch sử, lăng tẩm, chùa chiền,... tạo điều kiện để HS trực tiếp quan sát và cảm nhận được vẻ đẹp hấp dẫn, sinh động của thực tế,... từ đó làm cho HS tăng thêm cảm xúc yêu thích, mở rộng vốn kiến thức, trí tưởng tượng và sáng tạo trong học tập môn mỹ thuật.

2.3.3. Phát hiện, bồi dưỡng kịp thời HS năng khiếu và phụ đạo HS yếu kém về môn học mỹ thuật

Trong quá trình quản lý hoạt động dạy học môn mỹ thuật, Hiệu trưởng cần chỉ đạo GV mỹ thuật tăng cường thực hiện tốt việc phát hiện, bồi dưỡng kịp thời HS năng khiếu và phụ đạo HS yếu kém về môn học mỹ thuật. Hiệu trưởng phân công GV mỹ thuật thông qua các giờ dạy hàng ngày, phải theo dõi sâu sát việc học tập của từng HS và có sổ ghi chép đầy đủ kết quả học tập, những đặc điểm tính cách, khả năng, năng lực và sở trường cũng như những hạn chế, yếu điểm mà HS thường hay mắc phải, trên cơ sở đó phân loại HS có năng khiếu để bồi dưỡng và HS yếu kém để phụ đạo.

Những HS năng khiếu, HS yếu kém, trong các giờ dạy mỹ thuật yêu cầu GV cần có phương pháp dạy học riêng. Căn cứ theo chuẩn kiến thức kỹ năng bài học để GV mỹ thuật xem xét lựa chọn phương pháp dạy học phù hợp. Đối với HS năng khiếu, GV dạy cần nâng cao kiến thức, kỹ năng thực hành; đối với HS yếu kém GV phải giảm nhẹ kiến thức, kỹ năng thực hành.

Hiệu trưởng cần có kế hoạch và phân công GV mỹ thuật bồi dưỡng HS năng khiếu, HS yếu kém về môn mỹ thuật theo các buổi dạy học riêng; yêu cầu GV mỹ thuật phải chuẩn bị chu đáo về mục tiêu, nội dung, phương pháp và phương tiện dạy học đảm bảo phù hợp với những HS này trước khi lên lớp giảng dạy.

Trong quá trình bồi dưỡng, phụ đạo, GV phải thường xuyên theo dõi, kiểm tra mức độ học tập của HS để động viên, khuyến khích các em học tập tiến bộ và kịp thời điều chỉnh những khó khăn, vướng mắc, bất cập xảy ra.

Hiệu trưởng phải có sự chỉ đạo, phân công nhiệm vụ hợp lý, rõ ràng, cụ thể và đồng bộ giữa GV mỹ thuật với tổ trưởng chuyên môn, Phó Hiệu trưởng trong việc lập kế hoạch theo dõi, phát hiện và triển khai thực hiện bồi dưỡng, phụ đạo HS.

Sau khi chỉ đạo, phân công nhiệm vụ cho GV mỹ thuật, tổ trưởng chuyên môn và Phó Hiệu trưởng thực hiện, Hiệu trưởng phải thường xuyên theo dõi, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện đó bằng cách dự giờ, kiểm tra hồ sơ sổ sách hoặc tìm hiểu thông qua HS, cha mẹ HS phản ánh.

3. Kết luận

Qua việc nghiên cứu thực tiễn và khảo sát thực trạng QLHĐH môn mỹ thuật của Hiệu trưởng ở các trường tiểu học thị xã Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên Huế, cho thấy đa số Hiệu trưởng các trường có tinh thần trách nhiệm, quan tâm đến công tác QLHĐH môn mỹ

thuật. Do đó, chất lượng QLHĐH môn mỹ thuật từng bước được nâng lên rõ rệt. Mặc dù vậy, hiệu quả QLHĐH môn mỹ thuật của Hiệu trưởng vẫn chưa đáp ứng yêu cầu của ngành Giáo dục đặt ra trong giai đoạn mới. Cụ thể, đang tồn tại những bất cập, hạn chế chủ yếu như sau: Việc xây dựng động cơ, thái độ học tập môn mỹ thuật cho HS chưa cụ thể, rõ ràng; việc tổ chức các hoạt động học tập ngoại khoá gắn liền môn học mỹ thuật, Hiệu trưởng chưa thật sự coi đây là việc làm cần thiết và quan trọng, chưa thấy rõ sự tác động tích cực của nó đối với quá trình dạy học môn mỹ thuật; việc phát hiện bồi dưỡng kịp thời HS năng khiếu và phụ đạo HS yếu kém về môn học mỹ thuật, Hiệu trưởng thiếu thường xuyên theo dõi, kiểm tra, đánh giá các thành viên được phân công thực hiện nhiệm vụ này, đồng thời ít khi Hiệu trưởng trực tiếp nắm bắt tình hình học tập của HS năng khiếu và HS yếu kém môn mỹ thuật.

Xuất phát từ cơ sở lý luận QLHĐH và thực trạng những bất cập, hạn chế đã nêu, chúng tôi đã đề xuất các biện pháp QLHĐH môn mỹ thuật, mặc dù, đây chưa phải là các biện pháp đầy đủ cho việc QLHĐH môn mỹ thuật, nhưng đây là các biện pháp cơ bản, quan trọng nhất. Nó không chỉ góp phần nâng cao chất lượng QLHĐH môn mỹ thuật của Hiệu trưởng các trường tiểu học trên địa bàn thị xã Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên Huế mà còn góp phần nâng cao chất lượng QLHĐH môn mỹ thuật của Hiệu trưởng các trường tiểu học trong phạm vi cả nước có khả năng và điều kiện tương tự ./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2005), Tài liệu bồi dưỡng thường xuyên cho giáo viên tiểu học chu kỳ III (2003-2007) tập 2, NXB Giáo dục.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2000), Đổi mới nội dung và phương pháp đào tạo bồi dưỡng giáo viên âm nhạc và mỹ thuật nhằm đáp ứng yêu cầu giáo dục những năm 2000.
- [3] Nguyễn Quốc Chí, Nguyễn Thị Mỹ Lộc (1996), Lý luận đại cương về quản lý, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [4] Nguyễn Đình Chính, Phạm Ngọc Uyển (1998), Tâm lý học quản lý, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [5] Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý cơ sở Giáo dục, Dự án Phát triển Giáo dục Trung học cơ sở II (2008), Kỷ yếu hội thảo nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên mỹ thuật - âm nhạc trong nhà trường phổ thông (Tiểu học và Trung học cơ sở).
- [6] Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam (2005), Luật giáo dục.
- [7] Hồ Văn Thủy (2006), Bài giảng mỹ thuật phương pháp giảng dạy mỹ thuật, NXB Giáo dục.
- [8] Trường Cao đẳng Sư phạm Nhà trẻ - Mẫu giáo TW2(2005), Kỷ yếu hội thảo khoa học đổi mới công tác đào tạo giáo viên âm nhạc, mỹ thuật trong các trường cao đẳng sư phạm khu vực miền Trung.
- [9] Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương (2008), Hội thảo khoa học đổi mới phương pháp dạy học trong đào tạo giáo viên âm nhạc, mỹ thuật cho trường

phổ thông.

IMPROVING THE MANAGEMENT OF LEARNING ACTIVITIES IN FINE ARTS
AT PRIMARY SCHOOLS IN HUONG TRA TOWN, HUE CITY

Tran Xuan Bach¹, Phan Thanh Tuan²,

¹ The University of Da Nang - University of Science and Education

² Van Quat Dong Primary school

ABSTRACT

At primary schools, the education of fine arts plays an important role in general education for pupils. A good management of learning activities in this subject not only improves the learning quality of pupils but also has significant impacts on perspectives of pupils' parents on the necessity of this subject. This requires school principals to find effective ways of managing this subject. The purposes of this study are i) to evaluate the reality of the management at some primary schools in Huong Tra Town, Thua Thien Hue Province and ii) to suggest solutions that help deal with drawbacks and improve the management of learning activities in fine arts at these schools.

Key words: fine arts, teaching, Primary school, management

*TS. Trần Xuân Bách, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Đà Nẵng, email
txbach63@gmail.com

ThS. Phan Thanh Tuấn, Trường TH Vân Quạt Đông, thành phố Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế, Email: phantuan125@yahoo.com.vn